

ΕΝΟΤΗΤΑ 28: Ο Ελευθέριος Βενιζέλος πρωθυπουργός:

η βενιζελική πολιτική της περιόδου 1910-1912 (σελ. 84)

Η ανάδειξη του Βενιζέλου ως πρωθυπουργού της Ελλάδας

- Φθινόπωρο 1909: Πρόσκληση του Βενιζέλου από τον «Στρατιωτικό Σύνδεσμο» → Άρνηση Βενιζέλου
- Άρνητική στάση Βενιζέλου σχετικά με το αίτημα για κατάργηση της μοναρχίας → Φόβοι για διχασμό του λαού → προσπάθεια διατήρησης των πολιτικών ισορροπιών και της κοινωνικής συνοχής
- Τελική συμφωνία μεταξύ Βασιλιά, Βενιζέλου, «Συνδέσμου» & κομμάτων: Διεξαγωγή εκλογών για ανάδειξη Αναθεωρητικής Βουλής → (διατήρηση του υπάρχοντος πολιτεύματος, αλλά μεταβολή άλλων άρθρων του Συντάγματος)
- Εκλογές: Αύγουστος & Νοέμβριος 1910 → Νίκη κόμματος Βενιζέλου («Φιλελεύθεροι») → Ο Βενιζέλος πρωθυπουργός

Το νέο Σύνταγμα του 1911

- Προστασία ατομικών ελευθεριών & δικαιωμάτων (π.χ. ιδιοκτησία, ελευθεροτυπία, ελευθερία λόγου)
- Δυνατότητα κρατικής απαλλοτρίωσης τσιφλικιών με στόχο την αναδιανομή της γης σε ακτήμονες (κολίγους)
- Θέσπιση μονιμότητας δημοσίων υπαλλήλων
- Αφαίρεση δικαιώματος του «εκλέγεσθαι» από στρατιωτικούς και δημοσίους υπαλλήλους
- Καθιέρωση υποχρεωτικής δωρεάν εκπαίδευσης
- Επίδραση από τις προοδευτικές και ριζοσπαστικές ιδέες της μικρής κοινοβουλευτικής ομάδας των «Κοινωνιολόγων» (Αλ. Παπαναστασίου)

Η γενικότερη πολιτική του Βενιζέλου ως πρωθυπουργού

- Αναδιοργάνωση ενόπλων δυνάμεων (στο ναυτικό από Άγγλους, στο πεζικό από Γάλλους)
- Άσκηση προσωπικής επιρροής στο στράτευμα
- Αξιοποίηση όλων των αξιωματικών
- Επαναφορά του πρίγκιπα Κων/νου στην ηγεσία του στρατού (→ συμβιβασμός με τη μοναρχία)
- Στόχος της πολιτικής του Βενιζέλου: η καλύτερη δυνατή κοινωνική, οικονομική και στρατιωτική προετοιμασία της Ελλάδας ώστε, όταν συμμετάσχει σε πόλεμο, να υλοποιήσει το όραμα της «Μεγάλης Ιδέας»
→ ο Βενιζέλος εκτιμούσε ότι σύντομα η Ελλάδα θα κληθεί να συμμετέχει σε πόλεμο κατά της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (έπρεπε, λοιπόν, να είναι από κάθε άποψη έτοιμη ώστε να αποκομίσει τα πιθανά οφέλη)

Η αποδοχή της πολιτικής του Βενιζέλου

- Μάρτιος 1912: Εκλογική νίκη του κόμματος του Βενιζέλου με συντριπτική υπεροχή → Ριζική ανανέωση του Κοινοβουλίου → είσοδος δεκάδων νέων βουλευτών → ανανέωση του πολιτικού συστήματος
- Γενική αποδοχή του Βενιζέλου από τους Έλληνες ως ηγέτη ικανού να διευρύνει και να εκσυγχρονίσει το ελληνικό κράτος

Ερωτήσεις

- 1) Με ποιο σκεπτικό αρνήθηκε ο Βενιζέλος την πρόσκληση του «Στρατιωτικού Συνδέσμου» να αναλάβει την Πρωθυπουργία και ποια λύση δόθηκε τελικά;
- 2) Ποιο ήταν το αποτέλεσμα των δύο εκλογικών αναμετρήσεων του 1910 (Αυγούστου και Νοεμβρίου);
- 3) Ποιες σημαντικές αλλαγές περιείχε το νέο Σύνταγμα του 1911;
- 4) Σε ποιους τομείς έδωσε ιδιαίτερη βαρύτητα ο Βενιζέλος κατά την πρώτη πρωθυπουργία του και για ποιο λόγο;
- 5) Ποιο ήταν το αποτέλεσμα των εκλογών του Μαρτίου 1912 και τι φάνηκε καθαρά μέσα από αυτό;

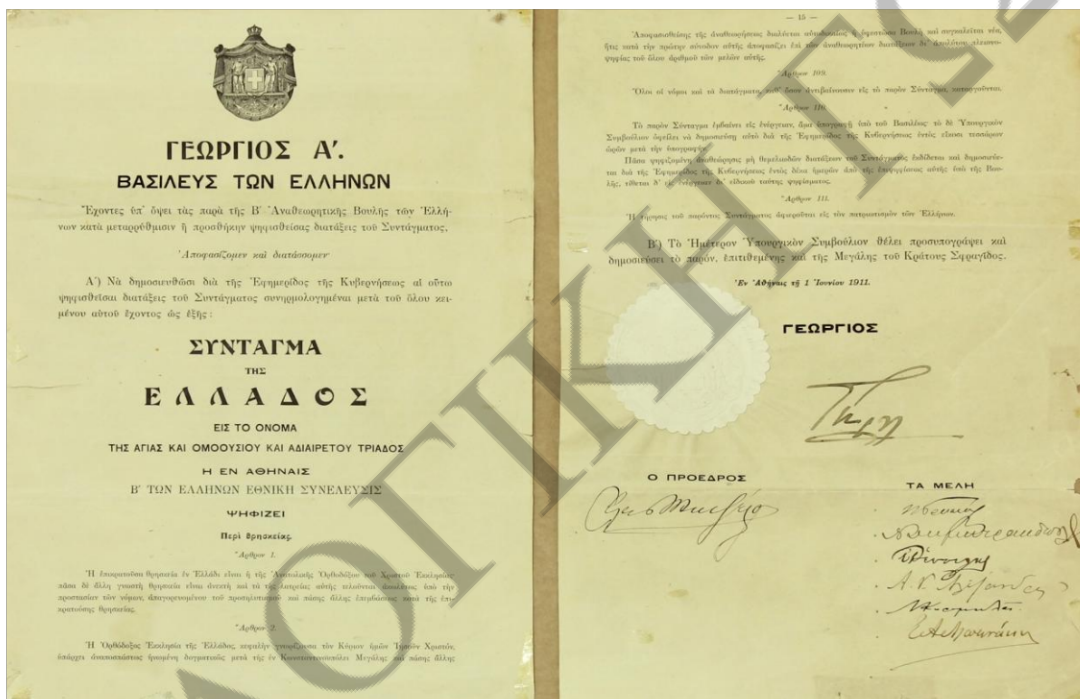
Εικόνες

Ο Βενιζέλος σε προεκλογική εμφάνιση το φθινόπωρο του 1910

Ο Βενιζέλος (στο κέντρο καθιστός) ανάμεσα σε Κρητικούς βουλευτές των εκλογών του Αυγούστου 1910

Η πρώτη και η τελευταία σελίδα του επίσημου εγγράφου του Συντάγματος του 1911, με τις υπογραφές του βασιλιά Γεώργιου και του Ελευθέριου Βενιζέλου στο τέλος

Χρονογραμμή

